

Skatteministeriet

Evaluering af fordeling af spillehalsmidlerne

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning.....	3
Lokal anvendelse	4
Geografisk fordeling.....	5
Foreninger der har modtaget midler	6
Midler til forskellige formål.....	7
Udfordringer med ordningen	8

Bilag:

- A. *Aftale om fordeling af spillehalsmidlerne*
- B. *Tillæg til Aftale om fordeling af spillehalsmidlerne*

Sammenfatning

”Spillehalsmidlerne” er udtryk for midler, der tidligere blev udloddet fra spillehaller med gevinstgivende spilleautomater. Ordningen bestod i, at spillehaller med gevinstgivende spilleautomater kunne udlodde midler til velgørende foreninger og opnå et nedslag på 95 pct. i afgiften. Der blev konstateret omfattende snyd med ordningen, og den blev derfor erstattet af en midlertidig ordning i 2016, hvor et beløb svarende til det nedslag, der tidligere var givet i afgiften på 95 pct., blev konverteret til en pulje.

I 2017 indgik den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti *Aftale om fordeling af spillehalsmidlerne (bilag A)*. Aftalepartierne ønskede at sikre gode vilkår for det frivillige foreningsliv i Danmark. Aftalepartierne afsatte årligt 72,2 mio. kr. i 2018, som pl-reguleres (den generelle pris- og lønudvikling opgjort af Finansministeriet), til fordeling til det lokale foreningsliv. Beløbet udgør ca. 83 mio. kr. i 2024.

Udover at midlerne skulle fordeles lokalt lagde aftalepartierne vægt på, at midlerne blev anvendt med en geografisk fordeling i hele landet, blev fordelt til mange foreninger frem for få, og blev fordelt til mange forskellige formål. Det blev endvidere aftalt, at midlerne skulle fordeles via otte lokalpuljeansvarlige hovedorganisationer, og at ordningen skulle evalueres.

I 2018 blev aftalepartierne enige om et tillæg til aftalen (*bilag B*). I tillægsaftalen fremgår det bl.a., at de lokalpuljeansvarlige som udgangspunkt ikke kan afgrænse ansøgerkredsen til egne medlemmer, og desuden ikke give midler til sig selv (fx en underafdeling), da de almindelige habilitetsregler gælder.

Evalueringen

Skatteministeriet har forestået evalueringen og har indhentet bidrag fra Slots- og Kulturstyrelsen, Social- og Boligstyrelsen samt Naturstyrelsen, da disse forestår udbetalingen af bevillingen til de lokalpuljeansvarlige organisationer.

Skatteministeriet har ligeledes henvendt sig til de otte lokalpuljeansvarlige organisationer, og bedt om bidrag til evalueringen. De lokalpuljeansvarlige organisationer har fået tilsendt en række spørgsmål, hvor organisationerne bl.a. er bedt om at forholde sig til, om der opleves udfordringer med at administrere ordningen, at beskrive, hvilke ansøgnings- og fordelingskriterier der lægges til grund ved fordelingen af midler, samt at oplyse, hvorledes midlerne er fordelt ift. hvor mange foreninger, der har fået midler, den geografiske spredning og formål.

Skatteministeriet har modtaget svar fra alle de lokalpuljeansvarlige organisationer samt diverse materiale. Svarene viser, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med intentionerne i aftalen. Derudover er der grundlæggende tilfredshed med ordningen. De lokalpuljeansvarlige organisationer beskriver, at ordningen giver stor værdi for rigtig mange lokale foreninger.

De lokalpuljeansvarlige organisationer beskriver enkelte udfordringer, som angår den praktiske udmøntning af midlerne – dvs. selve bevillingsmodellen. Skatteministeriet og de involverede styrelser undersøger nærmere, om det er muligt at imødekomme disse udfordringer, samtidig med at udmøntningen af midlerne fortsat lever op til intentionerne i aftalen.

Lokal anvendelse

Det følger af aftalen, at midlerne skal fordeles til lokalt forankrede foreninger.

På baggrund af de indhentede oplysninger er det Skatteministeriets vurdering, at midlerne er blevet anvendt lokalt.

De lokalpuljeansvarlige har tilkendegivet, at de oplever, at midlerne er til gavn for det lokale foreningsliv og er med til at støtte lokale frivillige initiativer. Baseret på deres egne oplevelser og tilbagemeldinger fra tilskudsmodtagere vurderer de lokalpuljeansvarlige, at ordningen er en succes.

Oplysningsforbundenes Fællesråd skriver fx: "I Oplysningsforbundenes Fællesråd er vi meget tilfredse med de muligheder lokalforeningspuljen giver vores lokale aktører. Ordningen er ganske unik og opleves at give en reel "saltvandsindsprøjtning" til de lokale foreningers arbejde."

De fleste lokalpuljeansvarlige stiller som krav til ansøgere, at de er en lokal forening.

Oplysningsforbundenes Fællesråd stiller ikke krav om, at ansøgerne skal være lokale foreninger. I stedet stiller de krav om, at midlerne skal bruges lokalt. Dette skyldes, at nogle aftenskoler opererer i flere kommuner, og de er dermed ikke nødvendigvis forankret lokalt.

DIF og DGI stiller ikke krav om, at ansøgerne skal være lokale foreninger eller om, at midlerne skal bruges lokalt. De prioriterer dog at støtte projekter og aktiviteter, der er tilgængelige og synlige i foreningens lokalområde. Det er samtidig et krav, at de frivillige foreninger beskæftiger sig med idræt. Da stort set alle idrætsforeninger i Danmark er lokalt forankret, medfører dette i realiteten, at DIF og DGI kun støtter lokale foreninger.

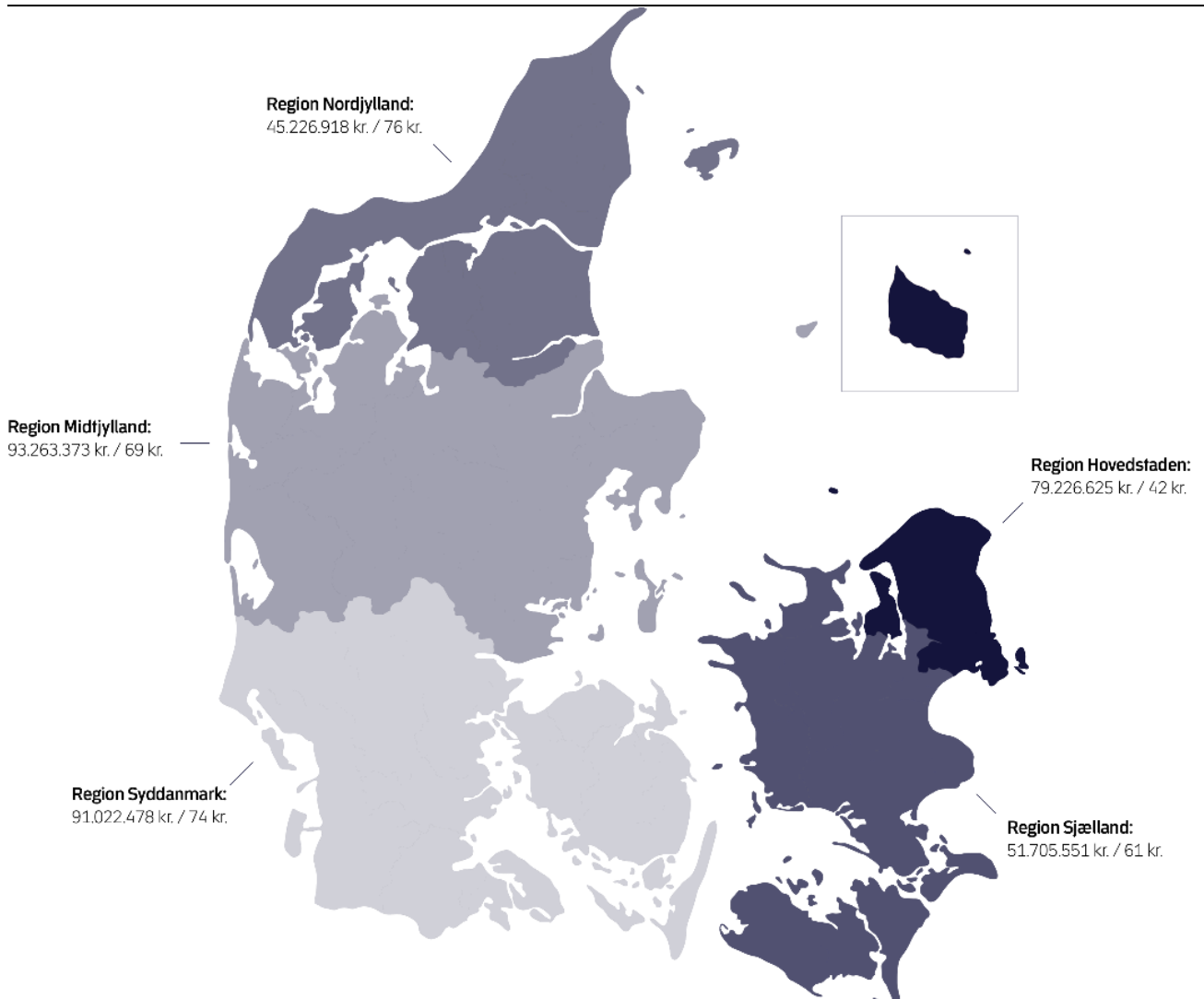
Geografisk fordeling

Det følger af aftalen, at midlerne skal anvendes med en geografisk fordeling i hele landet.

På baggrund af de indhentede oplysninger er det Skatteministeriets vurdering, at midlerne er blevet anvendt med en geografisk fordeling i hele landet. I *figur 1* nedenfor er fordelingen opgjort pr. region og pr. indbygger i regionen.

Beløbet pr. indbygger er i gennemsnit ca. 65 kr. Det bør i den forbindelse bemærkes, at fordelingen til Region Hovedstaden er væsentligt lavere pr. indbygger (42 kr.) end i de andre regioner, men derudover er fordelingen forholdsvis lige, hvor det højeste beløb pr. indbygger er 76 kr. (Region Nordjylland), og det laveste beløb er 61 kr. (Region Sjælland).

Figur 1. Danmarkskort inddelt i regioner med total sum bevillinger samt total sum pr. indbygger i perioden 2018-2022

Kilde: Data fra de lokalpuljeansvarlige organisationer.

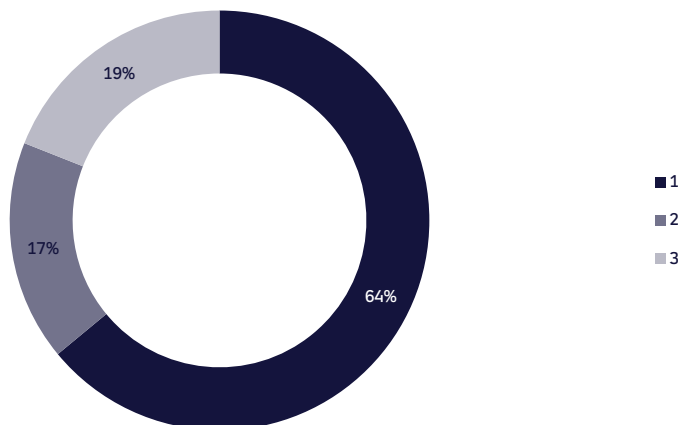
Foreninger der har modtaget midler

Det følger af aftalen, at midlerne skal fordeles til mange foreninger frem for få.

På baggrund af de indhentede oplysninger er det Skatteministeriets vurdering, at midlerne er blevet fordelt til mange foreninger frem for få.

Knap 10.000 foreninger har modtaget midler i perioden 2018-2022. Det fremgår af *figur 2* nedenfor, hvor mange foreninger der har modtaget midler én, to, tre eller flere gange. 64 pct. af foreningerne har kun modtaget midler én gang i perioden 2018-2022.

Figur 2. Antal bevillinger modtaget af samme lokalforening i perioden 2018-2022

Anm. 9.954 lokalforeninger har modtaget bevillinger i perioden.
Kilde: Data fra de lokalpuljeansvarlige organisationer.

Begrænsning af ansøgerkredsen til egne medlemmer

De lokalpuljeansvarlige kan som udgangspunkt ikke afgrænse ansøgerkredsen til egne medlemmer. De puljeansvarlige har dog mulighed for at afgrænse ansøgerkredsen til egne medlemmer, såfremt administrationsomkostningerne af puljen ellers bliver uforholdsmæssige store, eller det kan begrundes ud fra saglige hensyn.

Friluftsrådet, Oplysningsforbundenes Fællesråd og Dansk Ungdoms Fællesråd har begrænset ansøgerkredsen til egne medlemmer.

ISOBRO anvender en færskelværdimodel, som medfører, at alle ansøgere, der lever op til kravene, modtager en lige stor del af puljen. Størrelsen på tilskuddet afhænger således af antallet af ansøgere, der opfylder kravene. Af hensyn til det store ansøgerantal har ISOBRO valgt at begrænse ansøgerkredsen til egne medlemmer, således at tilskudsbeløbet for de enkelte modtagere ikke bliver ubetydeligt.

Danmarks Idrætsforbund, Dansk Firmaidræt, Danske Handicaporganisationer og DGI har ikke begrænset ansøgerkredsen til egne medlemmer.

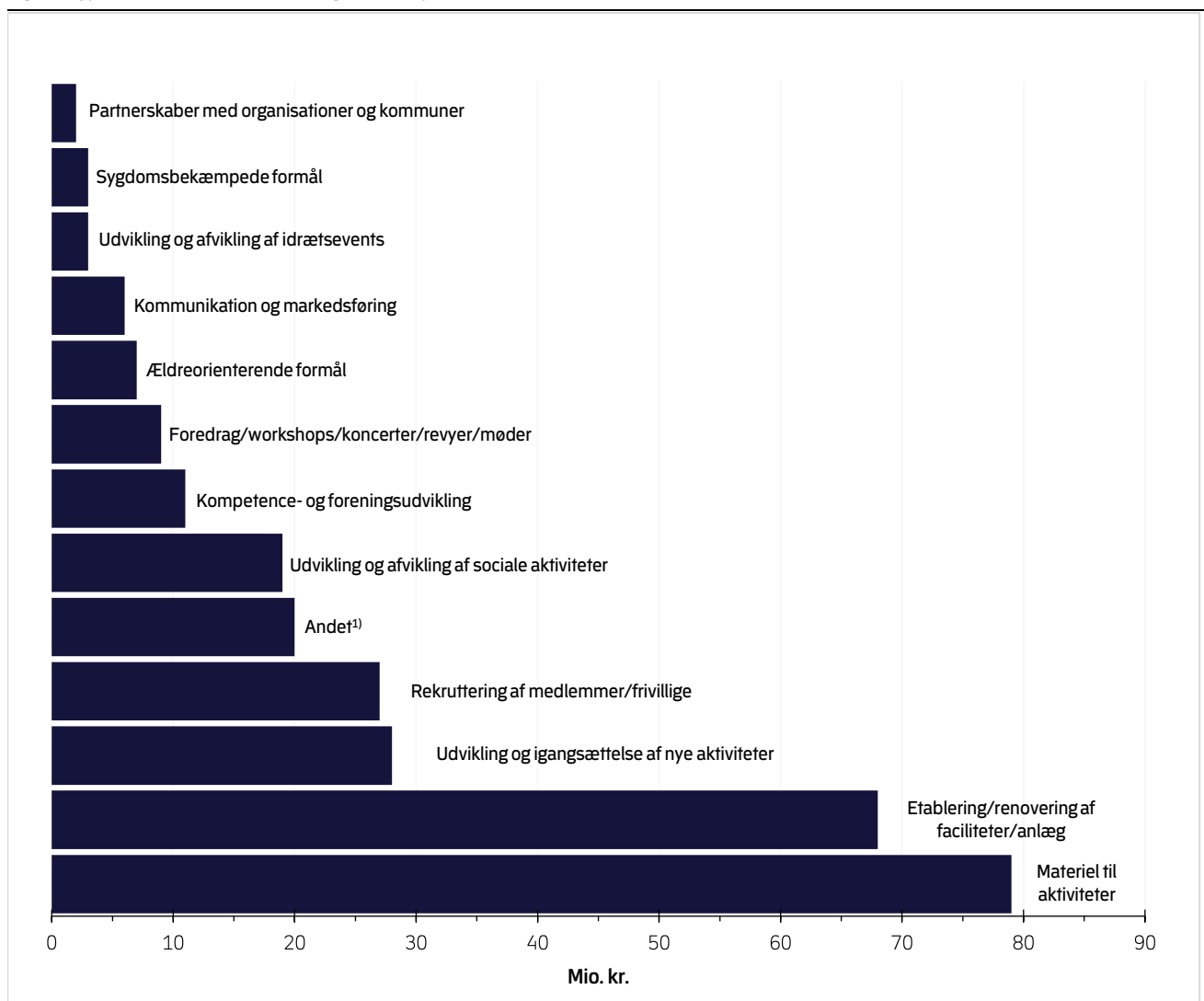
Midler til forskellige formål

Det følger af aftalen, at midlerne skal fordeles til mange forskellige formål.

På baggrund af de indhentede oplysninger er det Skatteministeriets vurdering, at midlerne er blevet fordelt til mange forskellige formål.

De lokalpuleansvarlige hovedorganisationer har udarbejdet en oversigt over hvilke typer initiativer, der har modtaget mest støtte i perioden 2018-2021. I figur 3 er oversigterne samlet, og som det fremgår af figuren, er der blevet tildelt midler til mange forskellige formål.

Figur 3. Typer af initiativer, som har modtaget midler i perioden 2018-2021

1) Kategorien "Andet" indeholder bl.a. andre almennyttige formål.

Anm.: Samlet uddelt beløb i perioden 2018-2021 udgjorde 283 mio. kr.

Kilde: "Lokalforeningspuljer 2018-2021", som er udarbejdet af de lokalpuleansvarlige hovedorganisationer.

Udfordringer med ordningen

De otte lokalpuljeansvarlige organisationer er generelt tilfredse med ordningen. Dog er følgende udfordringer blevet påpeget:

Danske Handicaporganisationer

1. Danske Handicaporganisationer oplever følgende udfordringer:
 - 1.1 Administrationsbidraget dækker ikke omkostningerne ved at forvalte puljen.
 - 1.2 Puljen er åben, men lokale afdelinger af Danske Handicaporganisationer må ikke søge puljen.

Ad. 1.1

Danske Handicaporganisationer kan anvende op til 3 pct. af midlerne til administration. Danske Handicaporganisationer oplever dog ikke, at de 3 pct. er nok til at dække deres omkostninger ved at administrere ordningen. Danske Handicaporganisationer modtager hvert år 3,6 mio. kr., som de kan fordele til frivillige initiativer indenfor deres virkeområde. Det bemærkes, at Danmarks Idrætsforbund (DIF), DGI og Dansk Ungdoms Fællesråd anfører, at de bruger mere end 3 pct. på administration af ordningen, hvor merudgifterne dækkes af egne driftsmidler.

Danske Handicaporganisationer foreslår derfor, at det tillades at anvende 6 pct. om året til at administrere ordningen, samt at revisionsomkostninger på ca. 50.000 kr. om året vil kunne dækkes af midlerne.

Ad. 1.2

Lokale afdelinger af de lokalpuljeansvarlige organisationer kan ikke ansøge om midler fra puljen. De fleste af de lokalpuljeansvarlige organisationer har lokale afdelinger, men det varierer, hvilke opgaver de varetager. Som eksempel tilbyder DGI's landsforeninger hjælp til at arrangere events for deres medlemsforeninger. De arrangerer dermed ikke events i deres eget navn, men bistår blot deres medlemmer. Som modsætning arrangerer Danske Handicaporganisationers lokalafdeling selv arrangementer for deres medlemsforeninger. Det kan fx være foredrag om forskellige emner af relevans for handicapområdet. Danske Handicaporganisationers lokalafdelinger kan også holde arrangementer for lokale tillidsfolk fra handicaporganisationer, som ikke er lokalt organiseret. Deres kerneopgave er dog at søge politisk indflydelse i kommunerne.

Danske Handicaporganisationer foreslår derfor enten, (1) at en del af den årlige pulje øremærkes lokalafdelingerne, eller (2) at det gøres muligt for lokale afdelinger af de lokalpuljeansvarlige organisationer at søge om midlerne, og bevillingsgruppen udvides med en uvildig person, som kan sikre, at ansøgningerne behandles ens.

Social- og Boligstyrelsen har vurderet, at Danske Handicaporganisationers lokalafdelinger kan betragtes som selvstændige lokalforeninger, og dermed vil det være muligt for Danske Handicaporganisationers lokalafdelinger at søge midler fra lokalforeningspuljen.

Friluftsrådet har udtrykt, at de også ønsker, at det gøres muligt for de lokalpuljeansvarliges egne lokale afdelinger at søge midlerne.

Oplysningsforbundenenes Fællesråd og Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF)

2. Oplysningsforbundenenes Fællesråd og Dansk Ungdoms Fællesråd oplever følgende udfordring:

2.1 Det er ikke muligt at overføre ikke-forbrugte beløb fra et finansår til det næste.

Oplysningsforbundenenes Fællesråd og Dansk Ungdoms Fællesråd foreslår derfor, at ikke-forbrugte beløb kan overføres til det næste finansår.

Videre forløb

På baggrund af de påpegede udfordringer vil Skatteministeriet og de involverede styrelser undersøge udfordringerne nærmere med henblik på eventuelt at imødekomme dem, samtidig med at intentionerne for fordelingen af midlerne fortsat overholdes. Aftalepartierne vil få forelagt resultatet af arbejdet med henblik på drøftelse af evt. forslag til justeringer af ordningen/aftalen.

